

Oversigt over fredninger i Sorø kommune

Type/Sted	Fredningens formål	Kort beskrivelse	Vedligeholdelse	Andet/Tiltag
Områder				
Kulebjerg Overdrev	2,2 ha fredet i 1925 fredningen sikrede, at der ikke måtte opføres huse eller skure på området. Samtidig blev det forbudt at fjerne enebærbuskene.	Kulebjerg Overdrev er et velafgræsset overdrev med flere enligt stående træer. Overalt ligger store strøsten efterladt af isen under sidste istid.	Afgræsning efter aftale med ejeren	Overdrevet er totalt på 8 ha. Udvidet fredning en mulighed
Bromme Maglesø og Bromme Lillesø	Fredet i 1966. Formålet var blandt andet at forhindre bebyggelse omkring søerne, især sommerhusbyggeri.	Maglesø (81 ha) og Lillesø (15 ha) ligger i en nord-sydgående tunneldal. Denne tunneldal er opdelt i flere bassiner, så der dannes søer og moser, heriblandt de to søer.	Begrænset til slåning af græs øst for Lillesø, hvilket betyder at der findes en stor bestand af orkideer på området.	Området har meget begrænset tilgængelig, da det mest er privat jord. Det kunne ønskes åbnet op.
Store Åmose	Fredet i 1992. Et ca. 230 ha. stort areal fredes med det hovedformål at sikre de kultur- og naturhistoriske værdier i tørvelagene for fremtidig forskning. Det indebærer, at grundvandspejlet hæves, og at jordbehandlingen begrænses. Hermed sikres samtidig forbedrede levevilkår for det egenartede, naturligt forekommende dyre- og planteliv i området. Kongemosen og Sandlyng i opdeles fire kategorier, benævnt A-, B-, C- og D-områder.	Store Åmose er Danmarks største lavmose og en af Europas vigtigste, når det gælder kulturskatte tilbage fra jægerstenalderen. Store Åmose er del af en sammenhængende "fugtig" landskabskorridor bestående af ådale, søer og moseområder iblandet landbrugsland. Hele Ådalen er Natura 2000 habitatområde	Naturpleje kan gennemføres af fredningsmyndighederne efter en af kommunen og Skov- og Naturstyrelsen godkendt plejeplan. Der er igangsat et EU-LIFE-projekt i Sandlyng og Verup Mose, hvor man forsøger at genskabe naturtypen aktiv højmose.	Højmosen-naturen i Åmosen er præget af udtørring og tilgroning. Det er en del af Natura 2000 planerne, at højmosenaturen skal sikres ved naturgenopretning, som i hovedsagen går ud på at få mere vand tilbageholdt i naturområderne.
Store Åmose - øst	I denne supplerende fredning fra 2023 af 24 ha er det bestemt, at Slots- og Kulturstyrelsen skal gennemføre nogle foranstaltninger, der skal sikre opretholdelse af en permanent høj grundvandsstand. Samtidig skal	I den supplerende fredning er det bestemt, at Slots- og Kulturstyrelsen skal gennemføre nogle foranstaltninger, der skal sikre opretholdelse af en permanent høj grundvandsstand. Samtidig skal fredningen sikre de	For at sikre at grundvandsstanden øges, skal der nedsættes membraner omkring området. Inden for fredningsområdet må der ikke længere foretages nogen form for jordbehandling. I stedet skal området have lov til at udvikle	Da et stort fokus i fredningen er at sikre de kulturhistoriske værdier for eftertiden, indgår det, at der må foretages gravearbejde i forbindelse med arkæologiske og

Type/Sted	Fredningens formål	Kort beskrivelse	Vedligeholdelse	Andet/Tiltag
	fredningen sikre de landskabelige og naturmæssige værdier.	landskabelige og naturmæssige værdier.	sig til eng- og moseområde. Der må heller ikke gødskes eller tilplantes.	naturvidenskabelige undersøgelser. Først når området har udviklet sig til natur vil der blive tale om en egentlig pleje.
Flommen	127 ha fredet i 1977. En del af skovene havde da henligget som fredskov siden 1952. Fredningen sikrer, at Flommen bevarer sin karakter af åbent engområde, og at der ikke foretages ændringer i terræn og vandstand.	Engarealet var oprindeligt en arm på Sorø Sø. Sorø lå tidligere omgivet af vand på næsten alle sider. Men i 1700-tallet og 1800-tallet sænkede man i flere omgange vandstanden i Sorø Sø og inddæmmede til sidst Flommen	Arealet ejes af Sorø Akademis Stiftelse. Fredningen giver mulighed for, at der kan laves landskabs-pleje for at sikre en ønsket naturtilstand. Området afgræsses af privat dyreholder.	For tiden omlægges afgræsningen, hvorfor der er fokus på om påvirkningen er negativ.
Tystrup-Bavelse søerne	Fredningen er gennemført i flere områder i både Sorø og Næstved kommuner, og omfatter ca. 30 km ² . I Sorø 1964, 1967, 1964 og 1987 Formålet er at bevare et sjældent smukt landskabsbillede, at der tillige bevares, og tillige et i naturhistorisk henseende værdifuldt søområde. Med den stigende bebyggelse er mange søer ændret og i større eller mindre grad forurenede, hvorfor der må lægges særlig vægt på, at der her er mulighed for at bevare en større dansk sø, der udelukkende er omgivet af skove og agerland uden nogen større sammenhængende bebyggelse.	Tystrup Sø er med sine 662 ha vandflade en af Sjællands største søer. Visse steder når den en dybde på 20 m. Bavelse Sø er noget mindre, 93 ha, og ikke nær så dyb. De to søer er forbundet af et 150 m lang, udgravet kanal, tidligere benyttet til fragt af tømmer fra skovene til Næstved og videre. Hele landskabet omkring søerne er et resultat af isens skubben og smeltevandets løb under sidste istid. Søerne ligger i bunden af en stor dal, der blev dannet af smeltevandet fra isen. Sjællands største vandløb, Susåen, løber ud på nordsiden af Tystrup Sø og fortsætter sit løb fra Bavelse sø.	Området vedligeholdes af lodsejerne, herunder også Naturstyrelsen. Der er i 2017 i forbindelse med salg af Kongskilde Friluftgård etableret et Naturcenter, som lejer sig ind i Naturstyrelsens bygninger og som primært henter sine midler fra Sorø Kommune og fonde.	Der arbejdes på at få Tystrup-Bavelse til at blive en Naturpark. Det bør være et seriøst arbejde, der iværksættes i samarbejde mellem Sorø og Næstved Kommuner

Type/Sted	Fredningens formål	Kort beskrivelse	Vedligeholdelse	Andet/Tiltag
Suserup Skov, Tamosen og Suseå	Fredningen er en del af fredningerne i Tystrup-Bavelse. Allerede i 1923 blev Suserup Skov fredet ved en privat fredning af Sorø Akademis Stiftelse. Siden fulgte en fredning af to områder omkring Susåen ved Vester Broby og Tamosen i 1967. Formålet med fredningen var, at man ville beskytte et meget fint eksempel på et åløb, der var minimalt påvirket af mennesker.	<i>Suserup Skov</i> Suserup Skov er en af landets mest usædvanlige skove. Her har været skov siden istiden, og skoven har været meget lidt påvirket af mennesker. Derfor regnes Suserup Skov af mange for at være Danmarks ældste og mest oprindelige skov. Skoven præges af mange gamle træer, hvoraf nogle er mere end 400 år gamle.	Skoven forbliver urørt skov. Engene ved Tamosen afgræsses af kvæg og heste. Der er etableret overdrev i området.	Der er etableret fugleskjul i Tamosen. Der arbejdes med at etablere et madpakkehus ved den nedlagte Suserupgård. Der er etableret en sti rundt i hele området, hvor man passerer hen over det store område, hvor dyrene færdes frit.
Egholt Hovedgård	Som led i Tystrup-Bavelse Naturpark blev Egholt Hovedgård fredet i 1976. Formålet med fredningen er, at ejendommen bevarer sin karakter af landbrugsejendom.	Fredningen gennemføres med begrundelse i det smukke landskab	Ejendommen ejes af Egholtfonden, der har ansvar for at formålet opretholdes	Egholtfonden driver et bosted på ejendommen.
Sorø Sydvest	I 1942 var der en diskussion om tunnel under jernbanen, hvorfor Overfredningsnævnet afsagde kendelse om erstatning til grundejeren, hvis projektet blev gennemført.	Fredningen er på størrelse med en alm. villagrund og er ubebygget men placeret i en alm. villedhave.	Drives som en del af en alm. villahave	DN Sorø er blevet spurgt om vi ville modsætte os en evt. affredning af området. Det vil vi ikke, men vil heller ikke tage initiativ til en sådan.
Alléen				
Fægangen	Fægangen strækker sig fra Alléen i vest til St. Ladegårdsvej i øst. Fredningen fra 1974, omfatter begge sider af vejen, og udgør en strækning i den vestligste ende af Fægangen på ca. 625m.	På begge sider af vejen er der plantet træer med en underplantning, der oprindeligt skulle lukke af for at forhindre dyrene i at løbe ud på de tilgrænsende marker.	Plejes af Sorø Kommune. Beskæring og nyplantning efter behov	Truet af traktose. Parkering forbudt på strækningen med stopforbud mellem træerne er opsat og synes at blive respekteret.
Alléen	Reitzensteins Allé er fredet i 1974.	Alléen består af 2 rækker lindetræer med en afstand mellem	Alléens pleje fastlægges af statens tilsynsførende med de	Sorø Kommune har genplantet de faldte træer i alléen.

Type/Sted	Fredningens formål	Kort beskrivelse	Vedligeholdelse	Andet/Tiltag
		rækkerne på ca. 9 m og mellem de enkelte træer på ca. 9 m.	private skove. Kommunens vedligeholdelsesarbejde aftales med den tilsynsførende ved et årligt eftersyn af alleen.	DN Sorø har udarbejdet et skilt med en historisk redegørelse, som Kommunen har opsat 2 steder i alléen
Skælskørvej	Fredet i 1962. Er en del af fredningen af Flommen. Fældning af allétræerne på vejens retlinjede strækning fra Sorø by mod sydvest i en længde af 350 m må ikke finde sted.	Allétræerne blev efter godkendelse af fredningsnævnet fældet i 2017 og erstattet af nye, da de var så ødelagte at de var til fare for trafikken. DN Sorø tog dette til efterretning.	Sorø Kommune har ansvar for pleje. 7 træer blev ødelagt i toppen ved gravearbejde. Disse blev efterfølgende genplantet, men er så dårlige, at Kommunen har afsat penge til endnu en genplantning.	Skilt med historisk redegørelse er sat op.
Krebshusalléen	Alléen blev fredet i 1965. Ved Krebshuset blev Formålet var at bevare den anlagte runding med allé. Her blev varer eller post der skulle ind til Sorø By omladet.	Resterne af rundingen ses endnu. Træerne i den østlige side består i to rækker, mens der kun er rudimentære rester af rundingen i den sydlige side.	Alléens pleje fastlægges af statens tilsynsførende med de private skove. Kommunens vedligeholdelsesarbejde aftales med den tilsynsførende ved et årligt eftersyn af alleen.	Skilt med historisk redegørelse er sat op.
Kirkernes omgivelser	Naturfredningslovens kirkebyggelinje, der betyder, at der inden for en afstand af 300 m fra kirken ikke må bygges højere end 8,5 m, medmindre kirken er omgivet af bymæssig bebyggelse i hele beskyttelseszonen.	Der må ikke foretages ændringer i den nu bestående tilstand, der kan virke skæmmende eller hindrende for udsigten til eller fra kirken.	Danmarks Naturfredningsforening arbejder for at kirkeomgivelser friholdes for skæmmende byggeri og at myndighederne er restriktive overfor dispensationer inden for byggelinjen.	
Alsted Kirke	Fredet i 1951			
Bjernede Kirke	Del fredet i 1943, øvrige matrikler i 1951			
Bromme Kirke	Fredet i 1945			
Fjenneslev Kirke	Fredet i 1951			
Kirke Flintstrup Kirke	Fredet i 1951			
Lynge Kirke	Fredet i 1951			
Munke Bjergby Kirke	Fredet i 1951			
Niløse Kirke	Fredet i 1951			

Type/Sted	Fredningens formål	Kort beskrivelse	Vedligeholdelse	Andet/Tiltag
Pedersborg Kirke	Fredet 1949 og 1951 Fredning var anmodet af DN hvor fredningsnævnet i 1948 gav afslag men Overfredningsnævnet ændrede denne afgørelse			
Ruds Vedby Kirke	Fredet i 1952			
Skellebjerg Kirke	Fredet i 1951			
Slaglille Kirke	Fredet i 1951			
Stenlille Kirke	Fredet i 1951, 1953 og 1955. Fredning af diverse matrikler.			
Stenmagle Kirke	Fredet i 1951			
Tersløse Kirke	Fredet i 1951			
Fredninger generelt	Se Link	www.fredninger.dk		
Bygningsfredning i Sorø Kommune	Se Link https://da.wikipedia.org/wiki/Fredede_bygninger_i_Sor%C3%B8_Kommune			
Fredede Fortidsminder i Sorø Kommune	Se Link https://da.wikipedia.org/wiki/Fredede_fortidsminder_i_Sor%C3%B8_Kommune			